

52

## ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

## «Θραύσματα και σπαράγματα από τη Φουστατίτη Ισλαμική τέχνη από την Αίγυπτο, 8ος-14ος αιώνας, Συλλογές Μουσείου Μπενάκη»

Το Τετλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών Α.Π.Θ. σε συνεργασία με το Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης – Μουσείο Μπενάκη της Αθήνας διοργανώνει στο πλαίσιο της 3ης Μπενάκη Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης την έκθεση με τίτλο «Θραύσματα και σπαράγματα από τη Φουστατίτη Ισλαμική Τέχνη από την Αίγυπτο, 8ος-14ος αιώνας, Συλλογές Μουσείου Μπενάκη». Την επιμέλεια της έκθεσης έχουν η Ροζάννα Μπαλιζάν (Μουσείο Μπενάκη-Αθήνα) και ο Παναγιώτης Μπίκας (Τετλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών ΑΠΘ).

Η Φουστατίτη είναι η πρώτη πρωτεύουσα της Ισλαμικής Αιγύπτου μετά από την κατάκτησή της από τους Άραβες. Η πόλη χτίστηκε το 642 μ.Χ. από τον στρατηγό τον Amr ibn al - As. Από τον 7ο μ.Χ. μέχρι τον 14ο μ.Χ. αιώνα η Φουστατίτη ήταν μια ακμάζουσα εμπορική πόλη και εξελίχθηκε σε μια από τις σημαντικότερες πρωτεύουσες του τότε κόσμου. Οι ιστορίες ανθρώπων που ταξίδεψαν στην Φουστατίτη τον 9ο αιώνα μιλούν για κατασκευές τόσο ψηλές που κανείς χρειαζόταν πυρσούς για να φωτίζει τους δρόμους ακόμη και όταν ο ήλιος ήταν ψηλά. Μια σειρά από καταστροφές θα οδηγήσουν σε σταδιακή παρακμή την πόλη. Το 1168 μ.Χ. καθώς οι Σταυροφόροι πλησίαζαν την ατελείωτη πόλη ο Βεζίρης Shawar διέταξε να την πυρπολήσουν για να μην πέσει στα χέρια τους.

Η Φουστατίτη, η οποία αποτελεί σήμερα τμήμα του παλαιού Καΐρου, είναι επίσης γνωστή για τα αρχαιολογικά κατάλοιπα που ήρθαν στο φως τα τελευταία εκατό χρόνια. Τα ευρήματα αυτά, που προέρχονται από τους πλούσιους αποθέτες της, προσφέρουν σημαντικές πληροφορίες

για το ένδοξο παρελθόν της πόλης και κοσμούν τις προθήκες σημαντικών μουσείων, αλλά και ιδιωτικές συλλογές. Σύγχρονες ανασκαφές μας δείχνουν μια πόλη με πλούτο και πολύ καλή οργάνωση.

Για την υλοποίηση της έκθεσης το Τετλόγλειο Ίδρυμα τεχνών συνεργάζεται με το Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης – Μουσείο Μπενάκη της Αθήνας που συμμετέχει στη διοργάνωση του ΥΠΠΟΤ «Θεσσαλονίκη: Σταυροδρόμι Πολιτισμών», το οποίο παρουσιάζει μουσειακό υλικό από τις αποθήκες του και δεν έχει εκτεθεί ποτέ στο παρελθόν. Αποτελούν μέρος της περιφέρειας συλλογής που ο Αντώνης Μπενάκης είχε αρχίσει να συγκροτεί στην Αίγυπτο στις αρχές του 20ου αιώνα, εποχή που η Φουστατίτη ήταν ακόμη ένας μύθος και λίγοι μπορούσαν να αναγνωρίσουν την αξία των θραυσμάτων που βρίσκονταν σε συγκεκριμένα σημεία απόθεσης στο παλιό Κάιρο, στην Ανατολική πλευρά του Νείλου. Πρόκειται για γυάλινα και κεραμικά θραύσματα με διακοσμητικά μοτίβα και γραπτή διακόσμηση, ξυλόγλυπτα πηλακίδια και μικροαντικείμενα, αγγεία, φίλτρα και σφραγίδες, κεραμικά

 η μαρία κενανίδου


και λιθίνα λυχνάρια, καθώς και μια ψάθα από την Τιβεριάδα του 10ου αιώνα, τα οποία σε συνδυασμό με αραβικά χειρόγραφα, από την προσωπική συλλογή του Νέστορα και της Αλίκης Τετλόγλειου, καθώς και έπιπλα από τον Λίβανο, συνθέτουν μια ελκυστική και παράλληλα εμπειρισταωμένη εικόνα του αραβικού κόσμου, άγνωστη ακόμη και για τους ειδικούς. Με αυτόν τον τρόπο στην έκθεση συνδυάζονται ζητήματα που έχουν να κάνουν με την αξία του σπαράγματος ως τεκμηρίου ενός πολιτισμού καθώς και με το ύφος και τις προτεραιότητες των συλλεκτών στην Ελλάδα. Μέσα από τα ανακείμενα αλλά και από το εποπτικό υλικό ο θεατής μεταφέρεται σε έναν άλλο πολιτισμό, σε μια "αόρατη πόλη" που η τύχη της καθορίστηκε από την έντονα φορτισμένη ιστορικά και πολιτικά θέση της.

Η έκθεση εντάσσεται στο παράλληλο πρόγραμμα τα της 3ης Μπενάκη Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης (γενικός τίτλος: «Παλιές Διασταυρώσεις-Make it new», 18.09-18.12.2011) η οποία διοργανώνεται από τα μουσεία – μέλη της «Κίνησης των 5 Μουσείων Θεσσαλονίκης» (Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Τετλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών ΑΠΘ).

■ info:  
Είσοδος ελεύθερη  
Δευτέρα κλειστά  
Διάρκεια έκθεσης έως 29/1/2012